

Gelişmekte olan ekonomilere yönelik 'daha kapsamlı reform' uyarıları arttı. Küresel ekonominin 'düşük büyüme hızı' tuzağına düşme riski, uluslararası ekonomi çevrelerinin gündemini oluşturmakta. Türkiye'nin de bu konulara vakit ayırması gerekiyor

- Sidney'de geçtiğimiz hafta sonuna damgasını vuran G-20 Ülkeleri Hazine ve Maliye Bakanları ile Merkez Bankası Başkanları Zirvesi, gelişmiş ülkelerin para politikalarını normalleştirmeleri; bununla birlikte, büyümeyi destekleyecek yeni politikalar üretmeleri yönündeki çağrılara sahne oldu. Hindistan Merkez Bankası Başkanı ve IMF eski Baş Ekonomisti Rajan ise, önde gelen gelişmekte olan ülkelere 'tek başınasınız' mesajı verildiğini, para politikalarındaki aks değişikliğinin finansal açıdan zarar gören önde gelen gelişmekte olan ülkelere kaynaklanan yeni bir risk potansiyeli taşıdığını hatırlattı.
- Rajan, küresel kriz patlak verdiğinden bu yana, son 5 yıldır küresel ekonomik büyümeyi sırtlamış olan gelişmekte olan önde gelen gelişmekte olan ülkelerin, şimdi cari açık sorunları ve borç yükleri nedeniyle, adeta kaderlerine terk edildikleri eleştirisini öne çıkardı. Bakan Babacan ise, Rajan'ın eleştirilerine 'önde gelen merkez bankaları daha şeffaf olsunlar. İletişim kanalları açık olsun. Merkez bankaları daha sık görüşünler ve koordinasyon içerisinde olsunlar' yönünde kısmen ara bir formülle destek olurken, gelişmekte olan ülkelerin kendi ekonomileriyle ilgili, zayıf oldukları ve reform yapmak zorunda oldukları alanlar olduğunu ve suçu tümüyle dışarıya atmanın da doğru olmadığı yönünde mesaj da verdi.
- **Bu durum, Türkiye gibi önde gelen gelişmekte olan ekonomiler arasında, mikro reformlara ağırlık veren, daha yüksek katma değer elde ederek, dış ticaret ve cari açığını azaltacak tedbirlere yoğunlaşan ve sürdürülebilir büyüme ile mali disiplin için daha fazla çaba sarf eden ülkeler ile, bu alanlarda yeterince reformist olamayan ülkeler arasında bir ayrışma olacağına ve küresel sermayenin daha yoğun olarak reformist ülkelerle ilgileneceğine işaret ediyor. Ayrıca, bu dönemde, siyasi istikrarını sürdürülebilir kılan ve siyasi belirsizlik veya kargaşaya yönelik haberlerle uluslararası çevrenin gündemine gelmemek önemli bir konu başlığı olarak öne çıkıyor.**

- Türkiye, 17 Aralık'tan beri süregelen siyasi tartışma ve gerginlik ortamında, geçtiğimiz yaz dönemine damgasına vuran 'Gezi Süreci' sonrası, 'Türkiye'de bir otorite boşluğu var mı' sorularına da muhatap olmakta. Hükümet'in 'Paralel Yapı' ve kendilerine yönelik büyük bir komplo ile karşı karşıya oldukları yönündeki siyasi tezleri, uluslararası alanda geniş yankı bulmakta. Anlaşılan o ki, Başbakan Yardımcısı Babacan ve Maliye Bakanı Şimşek, son 2 aydır bu hususlara yönelik uluslararası ekonomi çevrelerinden ciddi sorulara da muhatap olmaktadır ve söz konusu sorular Başbakan Yardımcısı Babacan'a son G-20 Zirvesi'nde de yönelmiş gözüküyor. Babacan ise, her şeyin Hükümet'in kontrolü altında olduğunu ve TCMB'nin son para politikası kararları ile de, bir otorite boşluğu olmadığını kanıtlandığını vurguluyor.
- Ukrayna'daki son gelişmeler ve genel anlamda, 22 Mayıs'ta ABD Merkez Bankası'nın (FED) o tarihteki Başkanı Bernanke'nin, para politikasına yönelik kurgu değişikliği mesajlarından itibaren, 'Kırılğan Beşli' olarak anılan önde gelen gelişmekte olan ülkelerdeki siyasi seçim süreci de küresel yatırımcılar tarafından dikkatle takip edilmekte. Sahip oldukları cari açık, dış borç yükü ve tasarruf açığı sorunu nedeniyle, zaten negatif ayrıştıkları ifade edilen ve aralarında Türkiye'nin de yer aldığı 'Kırılğan' ülkeler, bu yönüyle bakıldığında, 'siyasi istikrar'a yönelik algılarını da etkili yönetmek zorundalar.
- Çünkü, Hindistan Merkez Bankası Başkanı Rajan'ın ifade ettiği gibi, gelişmekte olan ülkelere, rezervlerini arttırmaları, cari açıklarını azaltmaları ve rekabet edebilir kura sahip olmaları yönünde telkinde bulunuluyor ise, bunun anlamı, büyüme ve istihdamın da riske girmesi anlamına gelebilir. Bu durumda, Maliye Bakanı Şimşek'in de ifade ettiği gibi, eğer Türk seçmeni sadece bir yerel seçime değil, Türkiye'nin önümüzdeki 20-25 yılını oylayacağı bir seçime gidiyor ise, 30 Mart yerel seçimlerinden çıkacak sonucun küresel piyasalar ve uluslararası ekonomi çevrelerindeki değerlendirme şekli de, Türk ekonomisi için kalıcı sonuçlara sebep olabilir. **Bu nedenle, Türkiye'ye yeniden yatırım yapmak isteyen uluslararası fonlar, mevcut 'siyasi gerginlik' sürecinin nasıl okunması gerektiğini anlamaya ve Türkiye'ye hala yatırım yapmaya ikna olmaya çalışıyorlar.**
- Bu noktada, Dünya Bankası'nın 'Finansal Piyasalar Görünümü-Şubat 2014' Raporu, 2014 yılında gelişmekte olan ülkelerin kısa ve uzun dönem borçlarını geri ödemek için 1,4 trilyon dolarlık bir küresel kaynağa ihtiyaç duyduklarını, buna karşılık, bu kaynağın 1 trilyon 65 milyar dolara inme riski taşıdığını vurguladı. Bu durumda, finansal koşullarda beklenenden daha sert bir sıkılaştırma olur ise, önde gelen

gelişmekte olan ekonomilerde bir dış veya yabancı kaynak bulma riski oluşabileceği vurgulandı. Bu nedenle, gelişmekte olan ekonomilere 22 Mayıs 2013'ten beri sermaye girişi yüzde 45 azalmışken, kırılganlık riski olan ülkelerin dikkatli olmaları gerektiği vurgulanıyor.

- Raporda, para birimi ve iç enflasyon baskılarından dolayı bazı gelişmekte olan ülkelerin para politikasında daralmaya gittiği anımsatılırken, Türkiye'de özellikle politika faizinin sert bir şekilde artırıldığına değinildi. Geçen yılın ilkbahar ve yaz aylarında, ABD Merkez Bankası'nın (FED) parasal genişleme politikasına karşı finansal piyasaların tepki verdiği vurgulanan raporda, bunun aksine FED'in 18 Aralık'ta tahvil alımlarının azaltımına gitmesine piyasaların tepki vermediği aktarıldı.
- Raporda, Arjantin'in ocak ayında Peso'da yüzde 16 oranında devalüasyona gitmesi ve Çin'deki yavaş büyüme endişeleriyle kış aylarındaki sakin dönemin sona erdiğine işaret edilerek, şöyle denildi: "Bunun ardından, küresel özsermaye piyasaları keskin bir şekilde düşüş gösterdi. 2013 yılı boyunca gelişmiş ülkelerde normalleşmeye dair belirtiler yoğun oldu. ABD, Japonya ve Avro bölgesindeki büyüme tahminlerinin artmasıyla gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki büyümeye yönelik tahminlerdeki farklılıklar da azaldı.
- FED'in mayıs ayında parasal genişlemeyi azaltmasıyla birlikte, gelişmekte olan ülkelere sermaye girişi yüzde 45 oranında azaldı. Brezilya, Hindistan, Endonezya, Malezya, Türkiye ve Güney Afrika iç ve dış dengesizlikler yaşadı. Peru ve Meksika ise tam tersi olarak fazla kırılganlık yaşamadı." Raporda, gelişmekte olan ülkelere gerçekleşen sermaye akışının eylül ayında dengelendiği dile getirilirken, sermaye akışının bu ülkelerde 2013 yılının 4. çeyreğinde güç kazandığı aktarıldı.
- **Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)'nin 'Büyüme Yolunda; 2014' Raporu ise, önümüzdeki bir kaç yıl OECD ülkeleri ve önde gelen gelişmekte olan ekonomiler için 'yavaş büyüme ve yüksek işsizlik' çağına girildiği uyarısında bulundu.** Son yıllarda, bankacılık sektörünün yüksek miktarda kredi kullandığı, kredi kabarması yaşamış olan Brezilya, Çin, Rusya ve Türkiye gibi ekonomilerde, bankacılık sektörü kırılganlıklarına yönelik risklere dikkat edilmesi gerektiği tavsiye edilirken, Türkiye'nin altyapı yetersizlikleri, nitelikli eğitime erişim ve istihdam yaratmak için sosyal korumada daha iyi bir denge sağlamak adına daha fazla çaba sarf etmesi gerektiği vurgulandı. Türkiye'nin finansal ve ekonomik krize iyi direnç sergilediği ve zorunlu eğitimi 12 yıla çıkararak önemli bir adım attığı da ifade edildi.

- 2013 yılı ocak ayında 114,8 milyar dolara kadar yükselmiş olan brüt rezervler, 7 Şubat itibariyle 102,5 milyar dolara gerilemiş durumda. Sadece 31 Ocak'tan 7 Şubat'a 2,5 milyar dolara yakın gerilediği görülüyor. TCMB'nin net dış varlıkları ile iç döviz yükümlülükleri arasındaki farkı gösteren net döviz pozisyonu ise, 2013 yılı kasım ayında 42,9 milyar dolar düzeyindeyken, 7 Şubat itibariyle 33,4 milyar dolara gerilemiş durumda. 14 Şubat haftasında brüt rezervler 103,2 milyar dolara yükselirken, net kullanılabilir döviz pozisyonu 33,4'den 33,2 milyar dolara gerilemiş durumda. Altın mevcudu ise 20 milyar dolar civarında seyretmeyi sürdürüyor.
- **Tüzel kişiliklerin DTH toplamı 2013 yılı aralık ayı sonunda 50,4 milyar dolar iken, 31 Ocak'ta 49,6 milyar dolara geriledikten sonra, 7 Şubat'ta yeniden 50,4 milyar dolara ve 14 Şubat'ta da 53,6 milyar dolara yükseldi. Gerçek kişilerin DTH toplamı ise, 2013 yılı aralık ayı sonunda 69 milyar dolar iken, 7 Şubat'ta 73,6 milyar dolara ve 14 Şubat'ta ise, ciddi bir sıçrama ile, 80,9 milyar dolara ulaşmış durumda. Gerçek ve tüzel kişilerin 14 Şubat itibariyle 134,5 milyar doları aşan yabancı para cinsinden mevduat toplamı, 7 Şubat haftasındaki bir önceki rekor olan 125 milyar doların üzerine, yeni bir rekor. Bu durumda, Türkiye'de gerçek ve tüzel kişilerin dolar kuru 2,20 TL'nin altında seyrettikçe, gayet tempolu bir şekilde, yeniden yükseleceğini düşündükleri döviz kurları nedeniyle, döviz biriktirmeyi sürdürdükleri anlaşılıyor.**
- Yurtdışı yerleşiklerin yatırım portföy giriş ve çıkışları azısından, 7 Şubat haftası net hş çıkışı 57 milyon dolar olarak gerçekleşirken, dıbs çıkışı 1 milyar 183 milyon dolara ulaştı. Repo çıkışı ise 682 milyon dolar oldu ve sadece 7 Şubat haftası net portföy amaçlı yabancı sermaye çıkışı 1 milyar 922 milyon dolar oldu. Bu durumda, sadece 7 Şubat'ta bile, neredeyse 2013 yılı aralık ile 2014 yılı ocak aylarının toplamı kadar net portföy amaçlı sermaye çıkışı oldu.
- Bu nedenle, yabancı sermayenin Türk yatırım araçlarına olan ilgisindeki azalmayı dikkatle ve yakından takip etmemiz gerekiyor. 14 Şubat haftası ise, içeriye sadece 73 milyon dolar net portföy girişi olmuş. Bu durumda, Başbakan Yardımcısı Babacan eğer 31 Ocak-14 Şubat arası net 3 milyar dolar sermaye girişi oldu diyor ise, bunun yabancı yatırımcıların portföy girişi değil, banka, reel sektör ve Hazine'nin net dış borçlanması nedeniyle içeriye giren dövizden kaynaklandığı anlaşılıyor.
- 14 Şubat haftası, net hş girişi sadece 151 milyon dolar olarak gerçekleşirken, dıbs girişi de 231 milyon dolar olmuş. Buna karşılık, yabancılar 308 milyon dolar repo pozisyonundan çıkmışlar. 22 Mayıs 2013'de, ABD Merkez Bankası'nın (FED) o

zamanki başkanı Ben Bernanke'nin konuşmasına kadar, 170 milyar doları aşarak yeni bir rekor kırmış olan yabancı sermayenin yatırım portföy büyüklüğü ise, 2013 yılının aralık ayı sonunda dahi 130,6 milyar dolar düzeyinde iken, sadece ocak ayı sonunda dahi 113,9 milyar dolara, 7 Şubat haftası ise 111,7 milyar dolara kadar küçülmüş durumda.

- **Daha 2013 yılı ocak-mayıs döneminde, 80 milyar dolara ulaşmış olan hisse senedi portföy büyüklüğü 47,5 milyar dolara, 60 milyar dolara yükselmiş olan yabancıların DİBS portföyü ise 47,2 milyar dolara gerilemiş durumda. Yabancıların Türk bankalarında YP mevduat büyüklüğü ise, daha ocak ayı sonunda 21,6 milyar dolar iken, 16,5 milyar dolara gerilemiş.**

Ocak

- 22 Mayıs'tan bu yana süregelen ve ABD Merkez Bankası FED'den kaynaklanan küresel dalgalanma, aralık ayında FED'in tahvil alım programını azaltmasına bağlı olarak, önde gelen gelişmekte olan ekonomiler için bir türbülansa dönüştü ve cari açık sorunu olan ekonomilerin para birimleri için, yüzde 10'u aşan, cari açık sorunu olmayan ülkeler için ise yüzde 5 civarı bir devalüasyon, değer kaybına sebep oldu. TL'deki değer kaybı 22 Mayıs'tan bu yana yüzde 25'e ulaştı ve yabancı para cinsinden kredi ve ticari borcu olan, ithalat ödemesi olan Türk şirketleri için ağır bir yük getirdi. Firmalar bilançolarına, döviz yükümlülükleri nedeniyle kur farkı zararı yazmak zorunda kaldılar. Bu zararlar, bir çok şirket için 2013 ve 2012 yılı karlarının toplamına eşit noktaya geldi.

- Ekonomi medyasında, bilançosunda ciddi döviz yükümlülüğü olan şirketler daha fazla mercek altına alınmaya başlandı. Perakende, enerji, imalat sanayi şirketlerine projektörler döndü. Bu nedenle, döviz yükümlülükleri yüksek olan, dövizle çalışan şirket ve sektörler, Borsa İstanbul'da hisse senedi işlem gören ve bu nedenle tüm mali verileri halka açık olan şirketlerin, mali yapılarına yönelik, sermaye gücüne yönelik ve kur riskine karşı ne tür tedbirler uyguladıklarına yönelik ekonomi medyasına ve kamuoyuna daha fazla bilgi vermeleri gerekiyor.

- 17 Aralık sürecinin de ekonomi çevrelerine, siyasi belirsizliğin artmasına bağlı olarak zararı oldu. Siyasi mücadeleye, kimi bankaların da dahil olduğu, önce Bank Asya, ardından da Aktifbank'ın karşılıklı itiş kakışa dahil edildiği gözlemlendi. 17 Aralık operasyonun 3. paketi olan imar düzenlemelerine yönelik iddia ve gözaltı kararları, inşaat sektöründe tedirginliğe sebep oldu ve kur-faiz ve siyasi gerginliğe bağlı olarak inşaat sektöründe talep proje bazlı yüzde 25 ile 40 geriledi. İnşaat firmaları fiyatlarını bir miktar aşağı çekmek durumunda kaldı.

- 17 Aralık sürecindeki 2. paket olan, müteahhitlere yönelik, kamunun önemli alt ve üst yapı projelerini gerçekleştiren (hava limanı, köprü hızlı tren projeleri vb gibi) suçlamalar ve havada asılı kalan 41 işadamına yönelik gözaltı kararı, yayınlanan tapeler ve telefon dinlemeleri ile içinden çıkılmaz bir hal aldı. Hükümetin önem verdiği ihalelerin bazıları sıkıntıya girdi.

- Gerek kur artışı, gerekse de siyasi gerginliğe bağlı olarak, iç talebin belirli ölçüde yavaşladığı gözlemlendi. Bununla birlikte, 1 Şubat'tan itibaren kredi kartı taksit sayısının azalacağı ve tüketici kredilerinin pahalanaacağı gerçeği ile, bir çok tüketici beyaz eşya, elektronik eşya, mobilya ve benzeri mallara yönelik taleplerini erkene çektiler. Firmalar da bu yönde reklam kampanyalarına ağırlık verdi.

- Döviz kurlarındaki dalgalanmanın Türk ekonomisinin algısına ciddi zarar verebilecek noktaya gelmesine bağlı olarak, TCMB 28 Ocak'ta takvim dışı Para Politikası Kurulu toplantısı yaptı ve politika faizlerini radikal olarak yükseltti. Bu konuyla ilgili, siyaset ve ekonomi dünyasında bazı tartışmalar gündeme gelmiş olsa da, döviz kurlarındaki aşırı oynaklığı önemli ölçüde engellemiş olması nedeniyle, piyasa memnun. Bununla birlikte, reel sektör söz konusu faiz artışının hızlı bir şekilde bankalarca kredi faiz oranlarına yansıtılmasından şikayetçi.

Şubat

- Şubat ayında, ABD Merkez Bankası'nın, ocak ayından sonra bir 10 milyar dolar daha tahvil alım programını azalttığını gözlemledik. FED'in tapering'i ara verdirmeden sürdürmesi, önde gelen ve G-20 Kulübü'nün üyesi olan gelişmekte olan ekonomileri kızdırmış durumda. FED yetkililerinin 'biz ABD'nin merkez bankasıyız' sözünün adil ve doğru bir söylem olmadığı konuşulmakta. FED'in şubat ayında toplantısı yok. Bu nedenle, şubat ayının ortalarına doğru, ABD'nin makro ekonomik verilerine bağlı olarak, FED'le ilgili tartışmalar sakinleşebilir ve etkisini yitirebilir. Özellikle, 7 Şubat cuma günü açıklanacak ABD'nin tarım dışı istihdam ve işsizlik verilerinin beklenenden kötü gelmesi, küresel piyasaları bir miktar rahatlatılabilir.

- Bu arada, FED yavaş yavaş parasal genişleme politikasını tamamlarken, bu defa Euro Bölgesi'nin ağır durgunluktan, resesyondan kurtarmak adına, Avrupa Merkez Bankası'nın parasal genişlemeyi hızlandırabileceği konuşuluyor. Bununla birlikte, ECB 6 Şubat toplantısında beklenen faiz indirimini yapmadı ve piyasa beklentilerini mart ayına havale etti. ECB'nin parasal genişleme anlamında bir karar almaması sonrasında, euro-dolar paritesi 1,35 doların altına inmişken, 1,36 dolara yaklaştı. Euronun dolar karşısında değer kaybetmemesi, Türk ihracatçısı açısından önemli bir gelişme.

- 1 Şubat itibarıyla, BDDK'nın aldığı kredi kartı taksit sayısını azaltan ve tüketici kredilerinin maliyetlerini arttırıcı tedbirler devreye girdi. Bu nedenle, başta elektronik, beyaz eşya ve mobilya olmak üzere, 12 ile 36 taksit arasında taksitlendirme ile alınan ürünlerde talep ciddi ölçüde yavaşladı. Esnafın bu sıkıntıyı aşabilmek adına, ciddi 'Cin Ali' yöntemleri izlediği, elektronik perakendecileri ve diğer perakendecilerin 'hediye kartı'nı 12 taksite vererek, yine müşteriye 12 taksit imkanı sağlamaya çalıştıkları gözleniyor. Firmaların bu süreci aşabilmeleri için, daha da sertleşecek rekabet ortamında, müşterinin ilgisini çekecek daha iddialı, bir yandan da daha hesaplı reklam kampanyaları yapmaları gerekecek. Firmaların kendilerini bir şekilde duyurmaya, ürünlerini müşteriye haberdar edebilecek her türlü yol ve yöntemle açık olacakları, bu noktada, firmalara iletişim danışmanlığı yapan firmaların bu konudaki yaratıcılıkları takdir görecektir. Özellikle, halka açık şirketlerde Kamuyu Aydınlatma Platformu KAP üzerinden şirkete yönelik ekonomi medyası haberlerine ağırlık vermek bir yöntem olabilir.

- Siyasi gerginlik sürecinde, taraflar arasında hız kazanan telefon dinleme ve tape sızıntıları artık kontrolden çıkmış gözüküyor. Bu nedenle, sokak dövüşünde yumruk sayılmaz gerçeğinden hareketle, pek çok işadamı ve pek çok şirket haklı, haksız kendisini bu anafurun içinde bulabilir. Bu nedenle, hizmet verdiğimiz şirketlerin tümüyle, olası risklere yönelik kriz önleme toplantıları yapıp, önceden aksiyon alacak tedbirleri oluşturmanın yararlı olacağını görüyorum.

Mart

- Mart ayı, yerel seçimlerin gerçekleşeceği ay olması itibarıyla, en gergin ay olarak geçecek. Bunun iş dünyasına ciddi bir iş yavaşlaması, tüketim yavaşlaması olarak dönme ihtimali var. Bu nedenle, mart ayında hizmet verilen şirketlere ilgili haber değeri olacak aksiyonlar almak, çeşitli toplantı ve organizasyonlar düzenlemek, ekonomi medyasının ilgisi çekecek toplantılar gerçekleştirmek yararlı olabilir.

- Bu ay, yerel yönetimlere yönelik kimi skandalların patlak verebileceği bir ay olma riski taşıyor. Bu nedenle, hizmet verilen şirketlerin yerel yönetimlerle ilişkilerine azami dikkat göstermeleri, önceki dönemde her türlü konuya yönelik eski temasların gerekçeleri ve sonuçlarının gözden geçirilmesi yararlı olabilir. Bir yerel yönetim adayına zarar vermek amaçlı yayın kampanyası içinde, şirketler abartılmış iddialara maruz kaldıklarına şahit olabilirler.

- Mart ayında şirketlerin kurumsal sosyal sorumluluk projelerine ağırlık vererek, bu tür projelerle ilgili bir iki organizasyon gerçekleştirerek, kurumsal kimliğin mevcut ortamdan zehirlenmesini engelleyici ve kamuoyu nezdinde algıyı güçlü kılabilecek stratejiler uygun olabilir.

- Tekrar, G-20 Zirvesi'ne dönersek, Sidney'de geçtiğimiz hafta sonu gerçekleştirilen G-20 ülkeleri bakan ve merkez bankası başkanları toplantısı sonrasında yayınlanan bildiriye, teşviklerin geri çekilme zamanının fiyatlar ve büyüme görünümüne bağlı olacağı ifade edildi. Grubun, kolektif GSYH üretimini mevcut politikalar ile ulaşılmak istenen yüzde 2'nin üzerine çıkarmayı hedefleyeceği de belirtildi.
- Raporda, "Küresel ekonominin hâlâ bazı bölgelerde talep zayıflığı ile yüzleştiği konusunda hemfikiriz ve büyüme hâlâ vatandaşlarımızın gelişim isteklerini karşılamak adına iş gücüne dönüşebilmesi için gerekli olan oranların altında" denilirken, "Finansal piyasalarda son dönemdeki volatilité, yüksek seviyedeki kamu borçları, süregelen küresel dengesizlik ve bazı ekonomilerin devam eden zayıf noktaları, yönetilmesi gereken zorlu görevlerin varlığının sürdüğüne dikkat çekiyor" sözleri yer aldı.
- Güney Afrika, Brezilya ve Hindistan'ın da dahil olduğu ülkeler, FED'in tahvil alımlarını azaltmaya başlama kararıyla para birimlerinin olumsuz etkilendiği görüşünü ortaya koyarken, gelişen piyasa yetkilileri ABD'yi azaltmanın yarattığı etkileri gözden geçirmeye çağırdı. G-20 üyesi bütün ülkelerin merkez bankaları, yapılan açıklamada, dikkatlice ayarlanan ve bildirilen para politikalarına devam edileceğini söylediler.

- Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Christine Lagarde ise, zirvede alınan kararlardan memnun olduğunu bildirdi. G-20 ülkelerinin önümüzdeki 5 yılda GSYH'yi en az iki puan (2,25 trilyon dolar) artırma kararını memnuniyetle karşıladığına işaret eden Lagarde, söz konusu hedefin IMF analizleriyle uyumlu ile ulaşılabilir olduğunu kaydetti. Yatırımların desteklenmesi, ticaretin artırılması ile rekabetin geliştirilmesinin sürdürülebilir ve kuvvetli bir büyüme için gerekli olduğunu altını çizen Lagarde, böylelikle kalıcı istihdam alanlarının açılması ile risklerle başa çıkmanın mümkün olacağını vurguladı. G-20 ülkelerinin IMF'nin 2010 kota ve yönetim reformunda karşılaşılan gecikmeden dolayı yönelttikleri rahatsızlığı anladığına işaret eden Lagarde, nisan ayında toplanacak Uluslararası Para ve Finansal Komite (IMFC) toplantısında konuyu tekrar ele alacaklarını sözlerine ekledi.
- Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, ekonomik krizler konusunda bazı ülkelerin sergilediği "benim halim iyi, diğerleri beni ilgilendirmez" yaklaşımının doğru olmadığını ifade ederek, "Önemli olan dünya ekonomisinin bir bütün halinde iyileşmesi. Bir bütün halinde iyileşmedikten sonra sadece bir bölge iyileşmiş diğer bölgelerde problemler var, bu sonuç vermiyor" dedi. Başbakan Yardımcısı Babacan, alt yatırımları için uzun vadeli finansman imkanlarının geliştirilmesinin G-20'nin temel önceliklerinden olduğunu, Türkiye için sağlıklı bir ekonomik büyüme bu büyümenin istihdam oluşturulmasının önemli olduğunu dile getirdi.
- Türkiye'nin, kurulduğunda bu yana G-20'nin oldukça aktif bir üyesi olduğunu belirten Babacan, Türkiye'nin henüz kendi dönem başkanlığı ile ilgili öncelikleri ve programı açıklanmasa da hem Rusya'nın hem de Avustralya'nın dönem başkanlığında hayata geçen önemli gündem maddelerine uygulamaya devam edeceğinin altını çizdi.
- "G-20'nin, G-20 üyesi olmayan ülkelerle daha yoğun bir işbirliği yapmasını önemsiyoruz" diyen Babacan, G-20 ülkelerinin her ne kadar dünya nüfusunun 3'te 2'sini oluşturmasına ve dünya ticaretinin %80'inin, gayri safi milli hasılanın yüzde 90'ını temsil etmesine rağmen yine de üye olmayan ülkelerle daha yoğun bir ilişki içinde olmasını istediklerini belirtti.
- Az gelişmiş ülkelerle ilgili olarak Türkiye'nin özel bir sorumluluğu olduğunu dile getiren Babacan, "Her 10 yılda bir yapılan en az gelişmiş ülkelerin konferansı Türkiye'de olduğu için önümüzdeki 10 yıl boyunca en az gelişmiş ülkelerle ilgili yaptığımız pek çok çalışma var" diye konuştu. G-20'nin de az gelişmiş ülkelere dönük bir yüzünün olması gerektiğinin altını çizen Babacan, "G-20 sadece gelişmiş ülkeler ve

hızlı gelişmekte olan ülkelerin sorunlarını tartışmasın, dünyanın tümüne bakabilsin. Özellikle insani değerler konusunda G-20'nin duyarlılığı, hassasiyeti olsun istiyoruz. Bunun için kendi dönem başkanlığımızda özel bir çaba içinde de olacağız" ifadesini kullandı.

- Türkiye'nin G-20 Dönem Başkanlığı Yönlendirme Komitesi adı altında bir komite kurduğunu ve bunun başında da kendisi olduğunu belirten Babacan, hazırlıklarla alakalı çalışmalara başladıklarını belirtti. Başbakan Yardımcısı Babacan, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin koordineli hareket etmesi ve ABD Merkez Bankası'nın (FED) bu konudaki icraatlarıyla ilgili bir soru üzerine ABD Hazine Bakanı Jack Lew ile yarın bir araya geleceklerini hatırlatarak, bir önceki FED Başkanı Ben Bernanke'ye söylediği şu sözleri aktardı: "İşler yavaş yavaş toparlanmaya başlıyor, dolayısıyla sizin de para politikalarında normale dönmeniz gerekecek ama ne zaman ve nasıl normale döneceğinizi mutlaka önceden açıklayın, şeffaf olun, sürprizler yapmayın ki diğer ülkeler de kendi politikalarına bu şekilde yön verebilsin ve uyum sağlayabilsinler."
- FED'in para politikalarını değiştireceğini açıkladığını fakat bu konuda tarih verilmediğini belirten Babacan, "Dolayısıyla uzunca bir süre piyasalarda çok ciddi miktarda bu speküle edildi. Hem ne zaman ne kadar azaltılacağı şeklinde likiditenin miktarı speküle edildi hem de zamanlaması speküle edildi. Ta ki 18 Aralık'ta ilk adımı atana kadar. Tabii bu bizim arzu ettiğimiz bir tablo değil. Mümkün olduğunca öngörülebilir bir şekilde atacakları adımları ilan etmelerinde fayda görüyoruz doğrusu" şeklinde konuştu. Bazı ülkelerinin "ABD Merkez Bankası adım atarken diğer ülkeleri dikkate alsın" beklentisine ABD'nin de "Biz öncelikle kendi ekonomimize bakarız" şeklinde cevap verdiğini hatırlatan Babacan, her iki görünüşün de kendi başına doğru olmadığına işaret ederek, "daha orta yolu bulan bir yaklaşımın" doğru olduğunu düşündüklerini söyledi.
- Babacan, "ABD Merkez Bankası tabii ki kendi ekonomisini düşünecek, kendi enflasyonunu düşünecek ama artık finans, ticaret kanalı ile birbirine kenetlenmiş böylesine bir dünyada da hiçbir ülke izole bir şekilde yaşamıyor, her ülkenin attığı adım diğer ülkeyi etkileyebiliyor. Dolayısıyla kendini düşünsün ama başka ülkelere de baksın ve bunlar konuşulsun" dedi. "Önemli olan dünya ekonomisinin bir bütün halinde iyileşmesi. Bir bütün halinde iyileşmedikten sonra sadece bir bölge iyileşmiş diğer bölgelerde problemler var, bu sonuç vermiyor" diyen Babacan, "benim halim iyi diğerleri beni ilgilendirmez" yaklaşımının doğru olmadığını vurguladı.

- Babacan, "Türk ekonomisi ile ilgili ne tür sorulara muhatap oldunuz, bir kırılma algısı olduğu yönünde izlenim edindiniz mi?" sorusu üzerine Türkiye konusunda yoğun bir merak ve ilginin olduğunu belirterek şunları söyledi: "Bizim hem ekonomimizle ilgili hem 'ne beklenmeli, ne yapılacak, ne tür politikalar izlenecek?' diye merak ediyorlar hem de Türkiye'deki bu son siyasi gelişmeleri merak ediyorlar. Biz de muhataplarımıza hem ekonomi alanındaki hem de siyasi alandaki gelişmeleri anlatmaya çalışıyoruz, mümkün olduğunca izah etmeye çalışıyoruz. Uzaktan bakınca tabii bazen anlaşılması kolay olmayabiliyor.
- Özellikle Türkiye'deki siyasi gelişmeler oldukça bize özel gelişmeler, başka ülkelerde de pek öyle sık rastlanan türden gelişmeler değil. Dolayısıyla anlamaları kavramaları çok kolay olmuyor ama şu da var ki Türkiye'ye uzun vadeli yatırım yapmış, Türkiye'ye uzun vadeli bakan yatırımcılar, gelişmeleri hem yakından takip ediyor hem de olan biteni daha detaylı bir şekilde anlamış durumdadır. Biraz daha uzaktan bakanlar ya da sadece uluslararası basından Türkiye'yi takip edenlerde algı bir miktar daha olumsuz. Öyle demek belki fayda var ama iyi anlayanlar da hem gelişmeleri iyi anlıyor hem de hükümetimizin attığı adımlar konusunda daha olumlu destekleyici bir yaklaşım var."
- Babacan, 2015 G-20 zirvesine ev sahipliği yapıp yapmayacağı sorusuna da Türkiye'nin G-20 Dönem Başkanlığı'nın, kişilerden bağımsız olarak onur duyulması gereken bir konu olduğunu söyledi. Genel seçimlerin 2015 ortasında yapılacağını hatırlatan Babacan, zirvenin seçimden önce mi yoksa sonra mı yapılacağı konusunda henüz bir takvim belirlenmediğini dile getirdi. Babacan, "Biz kurumsal olarak bakıyoruz bu Türkiye'nin projesi. Kim olursa olsun Türkiye'nin başarısı" şeklinde konuştu.